

**QORTI ĊIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

IMĦALLEF

**Onor. Abigail Lofaro LL.D., Dip. Stud. Rel.,
Mag. Jur. (Eur. Law)**

Illum 10 ta' Ottubru, 2024

Rikors Ġuramentat: 16/22AL

A B née C

vs.

**Dr Martin Matthew Farrugia u l-P.L. Marie Claire Bartolo nominati
b'digriet tas-16 ta' Marzu 2022 sabiex jirrapreżentaw lill-assenti D E
B**

(Att taż-Żwieġ tal-Filippini bin-Numru tar-Registru 2006-930)

Il-Qorti,

Rat ir-rikors ġuramentat¹ datat 24 ta' Jannar 2022 li permezz tiegħu l-attriċi ppremettiet kif ġej:

¹ Fol. 1.

Illi l-partijiet iżżewġu nhar l-ġamsa u għoxrin (25) ta' Marzu tas-sena elfejn u sitta (2006) fil-Filippini hekk kif jirriżulta miċ-ċertifikat taż-żwieġ hawn anness u mmarkat b'ġala Dok. A;

Illi minn dan iż-żwieġ ma twieldu l-ebda tfal;

Illi ż-żwieġ ta' bejn il-partijiet tkisser irrimedjabbilment min'habba raġunijiet rikonoxxuti mil-Liġi referibilment l-abbandun tal-intimat li waqaf jikkomunika mal-attriċi u dan mingħajr ebda raġuni valida skont il-liġi u b'hekk jikkostitwixxi abbandun ta' żwieġ skont l-artikolu 41 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta;

Illi m'hemm l-ebda prospett ragonevoli għal rikonċiljazzjoni bejniethom stante illi minbarra li ilhom ferm aktar minn erba' snin (4) ma jgħixu flimkien, illum l-attriċi għandha ħajja totalment separata mill-intimat;

Illi l-partijiet ilhom de facto separati minn xulxin għal aktar minn erba' snin (4);

Illi l-attriċi tiddikjara illi la taf fejn qiegħed l-intimat għajr għal-indirizz li kellha tiegħu cioe dak ta' 1381 Sto. Sepurclo Street Paco, Manilla, Philippines, di piu anqas taf jekk hux ħaj jew mejjet;

Illi f'dan il-każ, m'hemm l-ebda pretensjoni għal manteniment fil-konfront ta' xulxin u dan stante li l-attriċi taħdem u miż-żwieġ bejn il-partijiet ma' kienx hemm tfal;

Illi r-rikorrenti tikkonferma li kienet infurmata mill-avukat tal-fiduċja tagħha b'dak li tipprospetta l-liġi cioe dak ai termini tal-Artikolu 66G(2)(a) tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta;

Illi l-attriċi qegħda titlob sabiex jiġi ppronunzjat id-divorzju bejn il-partijiet u konsegwentement jiġi ddikjarat il-ġall taż-żwieġ iċċelebrat bejn il-partijiet nhar l-ġamsa u għoxrin (25) ta' Marzu tas-sena elfejn u sitta (2006) ai termini tal-Artikolu 66C tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta u inoltre sabiex dina l-Onorabbli Qorti tiddisponi mutatis mutandis ai termini tal-Artikolu 66D(3) tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta mit-talbiet imressqa mill-attriċi, liema talbiet huma ai termini tas-Sub Titolu III tat-Titolu I tal-

Ewwel ktieb tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta maħsuba illi jistgħu isiru f'kawża ta' separazzjoni personali u jingħataw id-dispożizzjonijiet kollha sussegwenti neċessarji u ancillari;

Illi r-rikorrenti taf b'dawn il-fatti di xjenza propria;

Għaldaqstant, in vista tas-suespost, ir-rikorrenti umilment u reverentament titlob lil dina l-Onorabbli Qorti sabiex:

1) Tiddikjara u Tordna s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti minħabba raġunijiet fuq premissi u rikonoxxuti fil-Liġi;

2) Tapplika kontra l-intimat l-effetti u l-penalitajiet kollha stabbiliti fl-Artikoli 48 u 51 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta;

3) Tippronunzja u Tiddikjara d-divorzju bejn il-partijiet u konsegwentament tiddikjara l-ħall taż-żwieġ iċċelebrat bejn il-partijiet nhar l-ħamsa u għoxrin (25) ta' Marzu tas-sena elfejn u sitta (2006) ai termini tal-Artikolu 66C tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta;

4) Tiddikjara illi l-intimat ddekada mill-fakulta li jitlob u/jew jirċievi xi forma ta' manteniment u dan għar-raġunijiet fuq premissi;

5) Tillikwida u xxolji l-komunjoni tal-akkwisti u kwalunkwe proprjetà komuni oħra eżistenti bejn il-partijiet occorendo bl-opera ta' periti nominandi;

6) Taqsam, Tiddividi u Tassenja l-proprjetà komuni formanti parti mill-komunjoni tal-akkwisti f'porzjonijiet ugwali bejn il-partijiet occorendo bl-opera ta' periti nominandi;

7) Tordna lir-Registratur tal-Qorti sabiex entro t-terminu ffixat mill-istess Onorabbli Qorti jinnotifika lid-Direttur tar-Registru Pubbliku bil-ħall taż-żwieġ bejn il-partijiet sabiex dan jiġi registrat fir-Registru Pubbliku, kif ukoll li jagħmel id- debita korrezzjoni fiċ-ċertifikat taż-żwieġ;

Bl-ispejjeż kollha, u bl-Inġunzjoni tal-intimat minn issa għas-subizzjoni.

Rat il-lista ta' xhieda tal-attriċi;

Rat iċ-ċertifikat taż-żwieġ tal-partijiet appostillat, kif trid il-liġi, bin-numru tar-reġistru 2006-930;²

Rat kopja tal-ittra tad-19 ta' Awwissu 2021³ li biha l-attriċi nfurmat lil żewġha li ser tibda proċeduri ta' separazzjoni hawn Malta;

Rat in-nota tal-attriċi tal-24 ta' Jannar 2022⁴ li permezz tagħha kkonfermat illi ġiet infurmata mill-avukat tal-fiduċja tagħha b'dak li tiprospetta l-liġi *ai termini* tal-Artikolu 66G(2)(a);

Rat id-digriet tas-16 ta' Marzu 2022⁵ li bih ġew appuntati l-Kuraturi Deputati Dr Martin Matthew Farrugia u l-Prokuratur Legali Marie Claire Bartolo sabiex jirrapreżentaw lill-konvenut assenti;

Rat ir-risposta ġuramentata⁶ tal-Kuraturi Deputati li fiha eċċepew kif ġej:

1. Illi huma, fil-kwalità tagħhom ta' kuraturi deputati sabiex jirrapreżentaw lil D E B b'indirizz mhux magħruf m'humiex preżentement edotti mill-fatti li taw lok għal dina l-kawża u għaldaqstant, jirriservaw illi jdaħħlu eċċezzjonijiet ulterjuri iktar 'l quddiem

Rat il-lista ta' xhieda tal-Kuraturi Deputati;

Rat in-nota tal-attriċi tat-8 ta' Jannar 2024⁷ li bih preżentat digriet tal-Qorti tat-2 ta' Novembru 2021 fejn il-Qorti ddikjarat il-medjazzjoni magħluqa u awtorizzat lill-partijiet jipproċedu b'kawża fit-termini mposti mill-Liġi u n-nota tat-23 ta' Frar 2024⁸ li biha preżentat digriet tal-Qorti tat-8 ta' Jannar 2022 li bih il-Qorti estendiet it-terminu għall-intavolar tal-kawża b'xahar;

² Fol. 9.

³ Fol. 12.

⁴ Fol. 14.

⁵ Fol. 33.

⁶ Fol. 39.

⁷ Fol. 74.

⁸ Fol. 77.

Rat il-verbal tas-16 ta' Marzu 2023⁹ li bih ħatret lill-Assistent Ġudizzjarju Maria Dolores Gauci bis-soliti fakoltajiet;

Rat id-digriet tat-8 ta' Awwissu 2024 u n-nota tal-21 ta' Awwissu 2024 li biha l-attriċi tippreżenta numru ta' dokumenti rigward il-kriterji mposti fl-Artikolu 66N tal-Kap 16;

Rat id-dokumenti kollha esebiti u l-atti proċesswali kollha;

Rat illi l-kawża tħalliet għal-lum għas-sentenza¹⁰;

KONSIDERAZZJONIJIET:

1. L-azzjoni odjerna

Permezz tal-azzjoni odjerna l-attriċi qiegħda titlob is-separazzjoni personali minn ma' żewġha l-konvenut billi jiġi ddikjarat li l-konvenut huwa ħati għat-tifrik taż-żwieġ tagħhom għar-ragunijiet kontemplati fl-Artikolu 41 tal-Kap 16, u magħdud ma' dan titlob ukoll il-ħall taż-żwieġ tal-partijiet. Barra minn hekk, l-attriċi titlob ukoll lil din il-Qorti sabiex tirregola l-effetti konsegwenzjali għas-separazzjoni personali.

Il-Qorti tagħmel referenza għar-rikors promotur li permezz tal-istess, l-attriċi telenka x'inhuma l-pretensjonijiet tagħha fil-kawża odjerna:

1. Tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet filwaqt li tiddikjara lill-konvenut ħati għat-tifrik taż-żwieġ;
2. Tippronunzja l-ħall taż-żwieġ tal-partijiet;
3. Tiddikjara illi l-konvenut ddekada mid-dritt li jitlob u/jew li tipperċepixxi manteniment mingħand l-attriċi;
4. Tillikwida u xxolji l-komunjoni tal-akkwisti, u konsegwentament taqsam l-istess komunjoni tal-akkwisti bejn il-partijiet f'porzjonijiet ugwali;

⁹ Fol. 54.

¹⁰ Verbal tal-20 ta' Marzu 2024.

5. Tordna r-reġistrazzjoni tas-sentenza odjerna li tikonċerna s-separazzjoni personali u l-ħall taż-żwieġ tal-partijiet mad-Direttur tar-Reġistru Pubbliku.

2. Is-Separazzjoni Personali, il-Ħall taż-Żwieġ u r-Responsabbiltà għat-Tkissir taz-Żwieġ:

Il-Verzjoni tal-Attriċi u l-Allegati Tortijiet tal-Konvenut

L-attriċi tixhed permezz ta' affidavit intavolat flimkien mar-rikors ġuramentat tagħha¹¹ fejn tixhed illi hija żżewwġet lil D E B fil-25 ta' Marzu 2006 ġewwa l-Filippini u li minn dan iż-żwieġ ma twieldux tfal. Tgħid li hi u żewġha ilhom *de facto* separati għal aktar minn erba' (4) snin. Tul dan iż-żmien tgħid li ilha tipprova tistabilixxi kuntatt ma żewġha iżda qatt ma rċeviet risposta. Tgħid li anke meta l-avukat tagħha prova jibgħatlu ittra fit-18 ta' Awwissu 2021 (liem ittra ġiet preżentata fil-proċeduri) il-konvenut xorta waħda baqa' ma wegibx. Tgħid li għalhekk issa l-prospett ta' rikonċiljazzjoni huwa remot *stante* li ilhom ma joqgħodu flimkien iktar minn erba' snin u għandhom ħajja totalment separata minn xulxin u lanqas taf fejn jinsab jew jekk hux ħaj jew mejjet.

Fis-seduta tat-30 ta' Mejju 2023¹² quddiem l-Assistent Ġudizzjarju tixhed li huma ma għandhom l-ebda assi bejniethom u lanqas ma għandhom l-ebda proprjetà hawn Malta.

Fil-kontro-eżami hija tispjega li meta tgħid li ppruvat tikkomunika miegħu hija qed tfisser li ppruvat tkellmu permezz ta' *Facebook*, *social media* u *Whatsapp* iżda n-numru tiegħu kien *blocked* jew hi kienet blokkjata minnu. Ippruvat tkellem ukoll lill-ġenituri tiegħu iżda għalkemm ħallitilhom messaġġ huma ma rrispondewhiex.

Permezz ta' nota tal-21 ta' Awwissu 2024 hija tippreżenta s-segwenti dokumenti:

- a. Kopja tal-karta ta' residenza għall-perjodu bejn 2017 u 2024;
- b. *Employment history* fejn jirriżulta li hija kienet Malta sa mill-2017;

¹¹ Fol. 13.

¹² Fol. 65.

- c. Kopji ta' kuntratti ta' impjieg tagħha;
- d. Dikjarazzjoni ġuramentata ta' F G fejn din tiddikjara li l-attriċi ilha tirisjedi magħha sa mill-2019 fl-indirizz Blokk X, Bieb X, Flat X, Triq it-X, San Ġwann, Malta u li fl-ebda żmien ma bidlet din ir-residenza u tgħid li anke qabel ma bdiet tirisjedi magħha l-attriċi kienet diġà tirisjedi f'Malta.

Il-Verżjoni tal-Konvenut u l-Allegati Tortijiet tal-Attriċi

Minnbarra li l-attriċi ppruvat tagħmel kuntatt mal-konvenut kif xehdet hi stess, hija pprovdiet ukoll nota bl-indirizz tal-konvenut lill-Kuraturi Deputati biex huma jkunu jistgħu jagħmlu kuntatt miegħu. Fis-seduta tas-17 ta' Jannar 2023¹³ Dr Martin Farrugia informa l-Qorti li fid-19 ta' Ottubru 2022 baġhat ittra reġistrata lill-konvenut u li din l-ittra wehlet fl-*Inbound Mail Sorting Centre* ġewwa l-Filippini u ma jafx x'għara minnha. Il-Kuraturi jipprezentaw ukoll korrispondenza mal-Konsulat tar-Repubblika tal-Filippini fejn ġie nfurmat illi qed jippruvaw jidentifikaw lill-konvenut u fejn qiegħed.

L-istess Kuraturi Deputati ddikjaraw li ma għandhomx provi xi jressqu fl-udjenza tat-30 ta' Meju 2023¹⁴ quddiem l-Assistent Ġudizzjarju.

Il-Prinċipji legali u applikazzjoni tagħhom għall-każ odjern:

Qabel xejn, il-Qorti tosserva li t-talbiet tal-lum jirrigwardaw il-ħall taż-żwieġ ta' żwieġ li sar fl-esteru, preċiżament fil-Filippini. Il-Qorti hija sodisfatta li għandha ġurisidizzjoni f'dan il-każ skont l-Artikolu 66N (1)(b), u tqis li r-residenza ordinarja ta' l-attriċi tista' titqies li hija hawn Malta, u dan wara li l-attriċi prezentat nota¹⁵ fejn ipprezentat kopja tal-permess tar-residenza f'Malta mill-2017, l-*employment history* tagħha fejn jirriżulta li ilha taħdem Malta mill-2017, kopja tal-kuntratti tal-impjieg u dikjarazzjoni ġuramentata tas-sid tal-post fejn tirisjedi u fejn tgħid b'ġurament li ilha tirisjedi mill-2019.

¹³ Verbal a fol. 47.

¹⁴ Fol. 64.

¹⁵ Datata 21 ta' Awwissu 2024.

Stabilit li din il-Qorti hija munita bil-ġurisdizzjoni biex tisma u tiddeċiedi din il-kawża, issa ser isiru kunsiderazzjonijiet dwar il-Liġi applikabbli, u dan peress li *si tratta* ta' partijiet ta' nazzjonalità barranija li kkuntrattaw żwieġ fl-esteru.

Issa r-Regolament (EU) 1259/2010 ta' l-20 ta' Diċembru 2010, magħruf ukoll bħala *Rome III*, huwa Regolament ta' l-Unjoni Ewropeja li applikabbli biex tiġi stabilita l-Liġi applikabbli għal divorzji u separazzjonijiet meta jkun hemm *conflict of laws*. Huwa applikabbli l-Artikolu 8 ta' l-istess Regolament li jipprovdi l-mod kif tintagħżel il-Liġi applikabbli meta l-partijiet ma jkunux ftehm u dwar liema Liġi tapplika għall-każ tagħhom, bħal ma ġara fil-każ odjern.

L-Artikolu 8 jipprovdi sistema ta' skaletta fejn huwa ċar minn kif dan l-Artikolu huwa redatt li l-Liġi applikabbli tkun skond kriterju hemm stabilit, u fin-nuqqas jiġi applikat kriterju ieħor.

L-Artikolu 8 jrid li l-ewwel tiġi applikata l-Liġi fejn il-konjuġi [plural] huwa resident abitwali meta l-kawża ssir, u fin-nuqqas, fejn il-konjuġi [plural] ikunu resident abitwali l-aħħar, sakemm tali perjodu ta' residenza ma ntemmx iżjed minn sena qabel il-kawża ssir meta parti tkun għadha tgħix fl-iStat fejn issir il-kawża, u fin-nuqqas, il-Liġi ta' fejn il-konjuġi [plural] igawdu n-nazzjonalità tagħha, u fin-nuqqas, finalment, il-Liġi tal-forum.

Lill-Qorti jirriżultalha mill-proċess li l-partijiet kienu residenti abitwali ta' pajjiżi differenti meta saret din il-kawża, u kwindi l-ewwel kriterju ma jistax jiġi applikat. L-istess jintqal għat-tieni kriterju, u dan *stante* li ma jirriżultax li r-raġel qatt ġie Malta, u l-attriċi ilha nieqsa mill-Filippini għal numru ta' snin. Il-Qorti hija tal-fehma li t-tielet skaletta hija dik applikabbli, *stante* li l-konjuġi huma t-tnejn ta' nazzjonalità Filippina, u kwindi hija l-Liġi Filippina li għandha tapplika għall-każ tal-lum.

Issa l-Liġi Filippina li tirregola ż-żwieġijiet tinsab fil-*Family Code* tal-Filippini. Minn eżami ta' dan il-Kodiċi jirriżulta lill-Qorti li fil-Filippini, miżżewġin jistgħu jisseparaw, jistgħu jitolbu l-annullament taż-żwieġ, **iżda ma jirriżultax sa issa jistgħu jiddivorzjaw lil xulxin.**

Il-Qorti tosserva li l-abbandun huwa aċċettat fil-Filippini bħala raġuni għas-separazzjoni personali, u dan fl-Artikolu 55(10) tal-Family Code li jipprovdi kif ġej:

“Art. 55. A petition for legal separation may be filed on any of the following grounds:

(1) Repeated physical violence or grossly abusive conduct directed against the petitioner, a common child, or a child of the petitioner;

(2) Physical violence or moral pressure to compel the petitioner to change religious or political affiliation;

(3) Attempt of respondent to corrupt or induce the petitioner, a common child, or a child of the petitioner, to engage in prostitution, or connivance in such corruption or inducement;

(4) Final judgment sentencing the respondent to imprisonment of more than six years, even if pardoned;

(5) Drug addiction or habitual alcoholism of the respondent;

(6) Lesbianism or homosexuality of the respondent;

(7) Contracting by the respondent of a subsequent bigamous marriage, whether in the Philippines or abroad;

(8) Sexual infidelity or perversion;

(9) Attempt by the respondent against the life of the petitioner; or

(10) Abandonment of petitioner by respondent without justifiable cause for more than one year.”

Jidher ukoll li skond l-Artikolu 63, l-effetti tas-separazzjoni personali huma simili ħafna għall-kunċett Malti:

“Art. 63. The decree of legal separation shall have the following effects:

(1) The spouses shall be entitled to live separately from each other, but the marriage bonds shall not be severed;

(2) The absolute community or the conjugal partnership shall be dissolved and liquidated but the offending spouse shall have no right to any share of the net profits earned by the absolute community or the conjugal partnership, which shall be forfeited in accordance with the provisions of Article 43(2);

(3) The custody of the minor children shall be awarded to the innocent spouse, subject to the provisions of Article 213 of this Code; and

(4) The offending spouse shall be disqualified from inheriting from the innocent spouse by intestate succession. Moreover, provisions in favor of the offending spouse made in the will of the innocent spouse shall be revoked by operation of law.”

U

“Art. 99. The absolute community terminates:

(1) Upon the death of either spouse;

(2) When there is a decree of legal separation;

(3) When the marriage is annulled or declared void; or

(4) In case of judicial separation of property during the marriage under Articles 134 to 138.

...

Art. 127. The separation in fact between husband and wife shall not affect the regime of conjugal partnership, except that:

(1) The spouse who leaves the conjugal home or refuses to live therein, without just cause, shall not have the right to be supported;

(2) When the consent of one spouse to any transaction of the other is required by law, judicial authorization shall be obtained in a summary proceeding;

(3) In the absence of sufficient conjugal partnership property, the separate property of both spouses shall be solidarily liable for the support of the family. The spouse present shall, upon petition in a summary proceeding, be given judicial authority to administer or encumber any specific separate property of the other spouse and use the fruits or proceeds thereof to satisfy the latter's share."

Applikazzjoni tal-Prinċipji Legali għall-Każ Odjern

Issa, fil-mertu, l-attriċi tattribwixxi l-ħtija tat-tifrik taż-żwieġ għall-konvenut u tgħid li iktar minn erba' snin qabel ma fetħet il-kawża odjerna l-konvenut waqaf jikkomunika magħha u abbanduna ż-żwieġ tant li lanqas taf fejn qiegħed illum għaliex minn dak iż-żmien qatt ma rrisponda għall-attentati li għamlet biex tikkomunika miegħu. L-unika provi li l-Qorti għandha quddiemha sfortunatament hija x-xhieda tal-attriċi, mhux kontradetta kif ukoll il-provi tal-Kuraturi Deputati tal-attentati li għamlu biex jagħmlu kuntatt mal-konvenut, mingħajr suċċess.

Il-Qorti tinsab priva minn informazzjoni dwar jekk l-attriċi kinitx akkumpanjata minn żewġha meta hija giet Malta u x'kienu ċ-ċirkostanzi. Kull ma taf il-Qorti huwa li f'daqqa waħda l-attriċi ma kinitx kapaċi tikkomunika mall-konvenut, u l-attriċi tixhed li ilha separata *de facto* mill-konvenut. Il-Qorti tosserva l-fatt li f'materja daqshekk delikata daqs kemm hi kawża fejn l-istatus ċivili ta' persuna taf jinbidel, parti għandha tagħti dettalji fundamentali biex tiggwida lill-Qorti sabiex din tkun tista' tamministra l-ġustizzja.

Issa l-Qorti hija ben konsapevoli li tradizzjonalment, l-abbandun, jew l-allontanament kien jirrigwarda l-abbandun effettiv tad-domicilju konjugali, iżda r-realtajiet tal-lum iridu li ċertu kunċetti, inkluż l-abbandun, jiġu aġġornati biex jirriflettaw dawn ir-realtajiet.

Il-Qorti ma hiex konvinta li, *strictu sensu*, seħħ l-abbandun tradizzjonali *da parti* tal-konvenut, u dan *stante* li l-attriċi ma toffri ebda informazzjoni jew prova li tispjega għalfejn ġiet Malta, jekk ġietx Malta wehida, u x'kienu ċ-ċirkostanzi sa fejn jirrigwarda r-relazzjoni tagħha mall-konvenut. Il-Qorti hija ben konsapevoli bl-abbuż li jista' jsir minn parti li għandha konjuġi jgħix fl-esteru u li tasserixxi li ma hemmx kuntatt miegħu, u dan jingħad mingħajr ma ssir ebda asserzjoni li l-attriċi qed tikkommetti kwalunkwe abbuż. Pjuttost l-ewwel impressjoni li tista' tiehu l-Qorti tenut kont it-*timeline* li toffri l-attriċi huwa li possibbilment kienet hi li ħarbet miż-żwieġ tagħha għewwa l-Filippini meta ġiet Malta.

Madanakollu, din hija Qorti ta' provi, u l-kawżi ma jiġux deċiżi b'semplici impressjonijiet.

Il-Qorti trid tikkunsidra wkoll li bil-ġurament tagħha, li f'it jew wisq dan iġorr valur probatorju, l-attriċi tixhed li fid-daqqa u l-ħin tilfet kull kuntatt mall-konvenut.

Issa, l-Qorti temmen li kif diġà rimarkat, ċertu kunċetti għandhom inevitabilment jiġu aġġornati. Qabel, il-familja kienu jgħixu taħt l-istess saqaf biss, u relazzjonijiet a distanza kienu eċċezzjonali. Ir-realtà illum hija differenti ferm, u ma hiex haġa eċċezzjonali illum li konjuġi jkun jgħix band'oħra, anke f'pajjiż ieħor, minħabba obbligi lavorattivi, jew anke għaliex jista' jipprovdi aħjar għall-familja billi jaħdem barra minn Malta. Illum il-ġurnata, hija t-teknologija li tgħin ukoll biex f'każijiet simili, li saru iżjed komuni, membri ta' familja jibqgħu magħqudin.

Kienu x'kienu ċ-ċirkostanzi li wasslu biex l-attriċi tiġi Malta, jidher li f'salt il-komunikazzjoni bejn il-konjuġi waqfet ħesrem *nonostante* tentattivi *da parti* ta' l-attriċi, li ssostni li lanqas biss taf illum jekk il-konvenut hux ħaj jew mejjet. Il-Qorti trid tagħti l-benefiċċju tad-dubju li effettivament sakemm l-attriċi ġiet Malta ir-relazzjoni bejn il-partijiet kienet waħda normali u regolari, u huwa f'dan il-kunċett ta' relazzjoni *oltre confine* li meta parti tagħlaq il-bibien ta' komunikazzjoni, speċjalment bl-avvanzi teknoloġiċi tal-lum, sal-punt li ma tibqax rintraċċabbli b'ebda mod, li parti tista' titqies li ġiet abbandunata, għaliex il-parti l-oħra daqs li kieku ħarbet u ma ħallietx traċċi.

F'dan l-istadju l-Qorti tagħmel referenza għall-Artikolu 101 tal-Family Code Filippina:

“Art. 101. If a spouse without just cause abandons the other or fails to comply with his or her obligations to the family, the aggrieved spouse may petition the court for receivership, for judicial separation of property or for authority to be the sole administrator of the absolute community, subject to such precautionary conditions as the court may impose.

The obligations to the family mentioned in the preceding paragraph refer to marital, parental or property relations.

*A spouse is deemed to have abandoned the other when her or she has left the conjugal dwelling without intention of returning. The spouse who has left the conjugal dwelling for a period of three months **or has failed within the same period to give any information as to his or her whereabouts shall be prima facie presumed to have no intention of returning to the conjugal dwelling.** [enfasi tal-Qorti]”*

Jidher għalhekk illi l-Liġi Filippina tagħti konsiderazzjoni debita għall-każijiet meta wieħed mill-konjuġi jogħsfor u jaqta' kull kuntatt minn mall-konjuġi l-ieħor, inkluż fejn dan jista' jinsab.

Għaldaqstant, fiċ-ċirkostanzi, il-Qorti tara li l-abbandun ġie ppruvat u ma hemm l-ebda dubju li kienet x'kienet ir-raġuni, il-konvenut abbanduna għal kollox lill-attriċi bl-ebda indikazzjoni ta' xewqa jew intenzjoni li jirritorna f'dan iż-żwieġ. Il-konvenut la żamm ebda kuntatt mal-attriċi mis-sena 2018 u lanqas bl-ebda mod ma seta' jinstab għal fini ta' dawn il-proċeduri.

Illi mill-atti proċesswali u l-provi prodotti, il-Qorti tqis li ma rriżultat l-ebda raġuni valida li tiġġustifika l-abbandun kommess mill-konvenut meta l-partijiet kienu ilhom miżżewwġin mill-2006. Madanakollu anke jekk għas-saħħa tal-argument kien hemm raġunijiet biex il-konvenut jissepara minn ma' l-attriċi għal xi raġuni mhux pruvata f'dawn il-proċeduri, huwa ma jirriżultax li ħa l-passi legali meħtieġa biex jikseb is-separazzjoni formalment u skont il-proċeduri lokali.

Għalhekk, wara li eżaminat il-provi u ċ-ċirkostanzi tal-każ odjern il-Qorti tqis illi jirriżulta sodisfaċentement pruvat illi l-konvenut abbanduna ż-żwieġ mingħajr raġuni tajba u għal aktar minn sena skont kif jitlob l-Artikolu 55 tal-*Family Code* Filippina, u għalhekk huwa responsabbli għat-tifrik taż-żwieġ tal-partijiet u kwindi tara li l-ewwel talba timmerita li tintlaqa, u għalhekk se tippronunzja s-separazzjoni personali għal din ir-raġuni.

L-attrici titlob ukoll il-ħall taż-żwieġ. In ottemperanza mal-Artikoli relattivi tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta, l-attriċi tippreżenta talbiet maħsuba illi jistgħu jsiru f'kawża ta' separazzjoni. Fl-istess talbiet il-Qorti qed tintalab tiddikjara s-separazzjoni bejn il-kontendenti u tittermina l-komunjoni tal-akkwisti u sussegwentement tawtorizza l-ħall taż-żwieġ bejn il-partijiet.

L-attriċi, in ottemperanza ma' l-Artikolu 66, u mar-regolamenti 4 u 7 tal-Avviż Legali 397 tal-2003 talbet permezz ta' rikors datat 7 ta' Ottubru 2021, l-awtorità tal-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja) biex tipproċedi b'kawża ta' divorzju.

Madanakollu, la l-Qorti stabiliet li l-Liġi applikabbli għal dan il-każ hija l-Liġi tal-Filippini, u la giet osservat li l-*Family Code* tal-Filippini tippermetti l-annullament ta' żwieġ, is-separazzjoni personali bejn il-konjuġi, iżda ma tipprovdi għad-divorzju, il-Qorti ma tistax tikkunsidra it-tielet talba, *stante* li l-Liġi applikabbli ma tikkontemplax il-possibilità ta' talba għal divorzju.

3. Dwar l-Applikazzjoni tal-Artikolu 48 et seq tal-Kodiċi Ċivili fil-Konfront tal-Attur u l-Konvenuta:

L-attriċi titlob lill-Qorti sabiex tapplika fil-konfront ta' żewġha d-dekadenzi stipulati fl-Artikoli 48 et seq tal-Kodiċi Ċivili.

“(1) Il-parti, ir-raġel jew il-mara, illi tkun il-ħtija tal-firda għal waħda mir-raġunijiet imsemmijin fl-artikoli 38 u 41 titlef –

(a) il-jeddijiet imsemmijin fl-artikoli 631, 633, 825, 826 u 827;

(b) dak kollu li tkun kisbet mill-parti l-oħra b'donazzjoni bi ħsieb taż-żwieġ, jew waqt iż-żwieġ, jew taħt titolu ieħor gratuwitu;

(ċ) kull jedd ta' parti miż-żwieġ għan-nofs tal-akkwisti illi jkunu saru l-aktar bil-ħidma tal-parti l-oħra wara data stabbilita mill-qorti bħala d-data meta l-parti għandha tkun kunsidrata li minnha tkun ħatja tal-firda. Għall-finijiet ta' dan il-paragrafu biex jiġi determinat jekk akkwist ikunx sar l-aktar bil-ħidma ta' waħda mill-partijiet fiż-żwieġ, għandhom jitqiesu l-kontributi b'kull mod taż-żewġ partijiet skont l-artikolu 3;

(d) il-jedd li iġġiegħel lill-parti l-oħra, f'kull każ, li tagħtiha l-manteniment bis-saħħa tal-obbligu li jitnissel miż-żwieġ."

Madanakollu, kif diġà ntqal, il-Liġi applikabbli ma hiex dik Maltija, u kwindi l-Qorti trid tara jekk fil-Liġi tal-Filippini hemmx regoli dwar dekadenzi simili [jew differenti] għal dawk mitluba mill-attribuci.

Il-Qorti tosserva li l-Family Code tal-Filippini jipprovi li:

"Art. 63. The decree of legal separation shall have the following effects:

(1) The spouses shall be entitled to live separately from each other, but the marriage bonds shall not be severed;

(2) The absolute community or the conjugal partnership shall be dissolved and liquidated but the offending spouse shall have no right to any share of the net profits earned by the absolute community or the conjugal partnership, which shall be forfeited in accordance with the provisions of Article 43(2);

(3) The custody of the minor children shall be awarded to the innocent spouse, subject to the provisions of Article 213 of this Code; and

(4) The offending spouse shall be disqualified from inheriting from the innocent spouse by intestate succession. Moreover, provisions in favor of the offending spouse made in the will of the innocent spouse shall be revoked by operation of law. [enfasi tal-Qorti]"

Ukoll:

“Art. 127. The separation in fact between husband and wife shall not affect the regime of conjugal partnership, except that:

*(1) The spouse who leaves the conjugal home or refuses to live therein, without just cause, **shall not have the right to be supported;**”*

Il-firda personali motivata mill-abbandun trid tirrifletti dak li l-Qorti issejjaħ bħala tradimenti tal-wegħdiet ta’ komunjoni li huma impliċiti fiż-żwieġ. Huwa att krudili li jimmerita li jiġi sanzjonat b’mod sever. Għalhekk il-Liġi Maltija tikkontempla s-sanzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 48 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta’ Malta, u jidher mad-daqqa t’għajn li anke l-Liġi tal-Filippini tħares lejn l-abbandun bħala meritevoli ta’ sanzjonijiet fil-konfront ta’ min hu ħati tiegħu.

Fid-disposti ċitati, ma jidhirx li l-Qorti tingħata diskrezzjoni, iżda s-sanzjonijiet huma tassattivi.

Kwindi l-Qorti qiegħda tqis, in vista tas-sejbien tagħha li effettivament seħħ abbandun, li l-konvenut effettivament iddekada mid-dritt ta’ manteniment, u huwa skwalifikat milli jiret lill-attrici *ab intestato*.

4. It-Terminazzjoni, Likwidazzjoni, Diviżjoni u Assenjazzjoni ta’ dak kollu li jifforma parti mill-Komunjoni tal-Akkwisti u l-Assenjazzjoni tal-Beni Parafernali u/jew Dotali:

Bidu tal-Komunjoni tal-Akkwisti

l-Artikolu 63(2) tal-*Family Code* tal-Filippini jipprovdi li wieħed mill-effetti tas-separazzjoni personali huwa:

“The absolute community or the conjugal partnership shall be dissolved and liquidated but the offending spouse shall have no right to any share of the net profits earned by the absolute community or the conjugal

partnership, which shall be forfeited in accordance with the provisions of Article 43(2);”

Terminazzjoni tal-Komunjoni tal-Akkwisti

Bis-saħħa tal-preżenti sentenza, il-Qorti qiegħda tittermina l-komunjoni tal-akkwisti sal-lum eżistenti bejn il-partijiet.

Elenku ta’ dak kollu li Jifforma parti mill-Komunjoni tal-Akkwisti, il-Likwidazzjoni, id-Divizjoni u l-Assenjazzjoni taqħhom, u Elenku ta’ dak kollu li huwa Parafernali tal-Partijiet u l-Assenjazzjoni tal-Istess

Il-Qorti tara li skont l-attriċi, il-partijiet ma akkwistaw l-ebda mobbli jew immobbli matul iż-żwieġ, u b’hekk ma hemm xejn x’jiġi likwidat, diviż u assenjat. Tali verżjoni ma tinsabx kontradetta mill-konvenut assenti. Magħdud ma’ dan, mill-atti ma jirriżultax li ssir referenza għal xi assi oħra parafernali li għandhom jiġu assenjati lill-attriċi.

DEĊIDE

Għalhekk, għal dawn il-motivi, din il-Qorti qiegħda taqta’ u tiddeċiedi din il-kawża billi:

1. Tilqa’ l-ewwel talba u tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-konjuġi, bi ħtija tal-konvenut assenti li rrenda ruħu ħati ta’ abbandun fil-konfront ta’ l-attriċi;
2. Tilqa’ t-tieni talba limitatament għal dak li tipprovdi l-liġi Filippina u ċioé illi l-konvenut iddekada mid-dritt ta’ manteniment, u huwa skwalifikat milli jiret lill-attriċi *ab intestato*;
3. Tiċċad it-tielet talba *stante* li d-divorzju ma hux kontemplat fil-Liġi applikabbli;
4. Tilqa’ r-raba’ talba *stante* li l-konvenut nstab ħati tat-tifrik taż-żwieġ ħabba abbandun u għalhekk iddekada mid-dritt li jitlob manteniment mingħand l-attriċi, u li jiritha *ab intestato*;

5. Tilqa' l-ħames u s-sitt talba fis-sens li tittermina u xxolji l-komunjoni tal-akkwisti eżistenti bejn il-partijiet filwaqt li tastjeni milli tassenna porzjonijiet lill-partijiet skont il-provvedimenti tar-raba' (4) parti ta' din is-Sentenza u *cioé "It-Terminazzjoni, Likwidazzjoni, Diviżjoni u Assenjazzjoni ta' dak kollu li jfforma parti mill-Komunjoni tal-Akkwisti u l-Assenjazzjoni tal-Beni Parafernali u/jew Dotali"*;
6. Tilqa' s-seba' talba fis-sens li tawtorizza lill-attriċi tirreġistra din is-sentenza fir-Reġistru Pubbliku.

Bl-ispejjeż kollha kontra l-konvenut assenti, ħlief għall-ispejjeż tal-kuraturi deputati li proviżorjament għandhom jithallsu mill-attriċi.